

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1272

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de Minister van Financiën over «*Waakhond accountants VS in diskrediet*» (ingezonden 26 januari 2018).

Antwoord van Minister **Hoekstra** (Financiën) (ontvangen 26 februari 2018)

Vraag 1

Kent u het bericht dat drie KPMG-partners in de Verenigde Staten (VS) zogenaamde «boodschappenlijsten» ontvingen van (voormalige) medewerkers van de Amerikaanse toezichhouder Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) met informatie over naderende controles van de toezichthouder?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 t/m 4

Verbaast het u dat in totaal zes verdachten twee jaar lang de mogelijkheden van de PCAOB om toezicht te houden op KPMG konden misleiden waarbij een van de verdachten zijn frauderende partner bij KPMG in een e-mail schreef: «alles wat je nodig hebt voor het hele jaar»?

Deelt u de mening dat de fraude (mede) plaats heeft kunnen vinden doordat een van de verdachten die werkzaam was bij PCAOB overstapte naar KPMG en daarbij gevoelige informatie meenam en vervolgens contact onderhield met oud-collega's die later ook naar KPMG gingen?³

Hoeveel fraudegevallen zijn in Nederland sinds 2000 bij de zogenaamde «Big Four» te wijten aan werknemers die een overstap maakten van de toezichthouder naar een accountantskantoor en andersom?

Antwoord 2 t/m 4

Ik heb kennis genomen van het nieuws dat een aantal oud-werknemers van de PCAOB en KPMG in de VS worden vervolgd voor het stelen en lekken van vertrouwelijke informatie. De zaken lopen momenteel nog. Als Minister van Financiën in Nederland ben ik niet bij deze zaak betrokken. De AFM heeft mij

¹ <https://www.telegraaf.nl/financieel/1576822/waakhond-accountants-vs-in-diskrediet>

² <https://www.accountant.nl/nieuws/2018/1/amerikaanse-oud-toezichthouders-verdacht-van-lekken-informatie-naar-kpmg-fd/>

³ <https://www.sec.gov/news/press-release/2018-6>

geïnfomeerd niet bekend te zijn met dergelijke fraudegevallen in Nederland. Het OM heeft mij laten weten niet over informatie hieromtrent te beschikken. Corruptie en fraude veroorzaken doorgaans veel schade. Ook zijn onregelmatigheden bij accountantskantoren zeer schadelijk voor het vertrouwen in de accountancysector en de financiële markten. Gezien de belangrijke functie die accountants in het maatschappelijke verkeer vervullen, moet hun integriteit boven alle twijfel verheven zijn. We kennen in Nederland regels die moeten bijdragen aan het ontdekken en voorkomen van fraude die verband houdt met de overstap van werknemers van de toezichthouder naar de accountancysector en andersom.

In de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) zijn eisen opgenomen ten aanzien van de onafhankelijkheid van toezichthouders van de AFM die onderzoeken verrichten bij accountantsorganisaties.⁴ Een aangewezen toezichthouder mag gedurende de drie jaren voorafgaand aan de beoordeling niet werkzaam zijn geweest of verbonden aan die accountantsorganisatie. Ook dient hij voorafgaande aan de beoordeling te verklaren dat tussen hem en de te beoordelen accountantsorganisatie geen belangenconflicten bestaan. Voor wat betreft de overstap van werknemers van de AFM naar de sector heeft de AFM zelf voorzieningen getroffen om de onafhankelijkheid van toezichthouders en de geheimhouding van toezichtsvertrouwelijke informatie te borgen. De AFM heeft in de Gedragscode werken bij de AFM⁵ onder meer een geheimhoudingsplicht opgenomen. Alle medewerkers tekenen deze gedragscode wanneer zij in dienst treden en vervolgens periodiek opnieuw om zich hiervan goed bewust te blijven. Met alle medewerkers, bestuurders en leden van de raad van toezicht is ook contractueel een geheimhoudingsverplichting overeengekomen. Hierin staat dat het verboden is om vertrouwelijke informatie (waaronder toezichtinformatie) te delen. Deze geheimhoudingsverplichting loopt door na het eindigen van het dienstverband. Ook kent de AFM een generiek afkoelingsbeleid dat van toepassing is op al haar medewerkers, bestuurders en leden van de raad van toezicht in het geval zij bij een onder toezicht staande instelling gaan werken, zoals een accountantsorganisatie. Het afkoelingsbeleid kent een overgangstermijn. De lengte hiervan wordt bepaald door de specifieke omstandigheden en kan in sommige situaties oplopen tot zes maanden. Relevante omstandigheden zijn onder andere de aard van de werkzaamheden en het niveau van de oude en nieuwe functie.

Vraag 5

Neemt de Autoriteit Financiële Markten (AFM) contact op met haar Amerikaanse collega's teneinde hen te ondersteunen en waar mogelijk te leren van deze casus? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

De AFM heeft regelmatig en goed contact met de Amerikaanse toezichthouder. In de contacten tussen AFM en PCAOB is aandacht geweest voor deze casus en de AFM beziet voortdurend of op basis van beschikbare informatie eventueel lering kan worden getrokken. Op verzoek van de Amerikaanse collega's zou de AFM bereid zijn de Amerikaanse toezichthouder bij te staan; een dergelijk verzoek heeft zich echter niet voorgedaan.

Vraag 6

Bent u bereid door de recente schandalen van de internationale tak van KPMG in Zuid-Afrika, Curacao en nu opnieuw in de VS te onderzoeken hoe de AFM als toezichthouder van KPMG met haar hoofdkantoor in Amstelveen – waarvoor KPMG vorig jaar met justitie voor acht miljoen euro schikte vanwege fraude bij de bouw – beter toezicht kan houden op de internationale activiteiten van KPMG?

⁴ Deze eisen zijn opgenomen in artikel 49a, onderdelen b en c, Wta. Voor bestuursleden van de AFM gelden bovendien de onafhankelijkheidseisen in artikel 47 Wta.

⁵ <https://www.afm.nl/~/-/profmedia/files/afm/interne-regelingen/afm-gedragscode.pdf>

Antwoord 6

Ik ben verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving ter borging van de kwaliteit van de in Nederland uitgevoerde wettelijke controles van een financiële verantwoording van een onderneming of instelling. Het is aan de AFM om toezicht te houden op de naleving van die wet- en regelgeving.

Vraag 7

Kunt u de bedragen in miljoenen euro's geven van alle schikkingen die KPMG vanaf het jaar 2000 met justitie heeft getroffen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Voor de beantwoording van deze vraag is gekeken naar schikkingen boven de 50.000 euro. Met KPMG zijn vanaf 2000 twee hoge transacties⁶ gesloten. In 2013 ging het om een bedrag van 7 miljoen euro en in 2017 ging het om een bedrag van 8 miljoen euro. Ik verwijs voor verdere informatie naar de persberichten die door het Openbaar Ministerie in deze zaken zijn uitgebracht.⁷

⁶ Conform de aanwijzing hoge en bijzondere transacties (2008A021).

⁷ <https://www.om.nl/vaste-onderdelen/zoeken/@99695/dagvaarding/>
<https://www.om.nl/@32396/kpmg-treft-schikking/>